

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Banî Numărul

Manuscrisele nepublicate nu se înapoează

Abonamentul 10 Lei pe an

Provizoratul Dobrogei

Dacă se resimte ciao-va de schimbarea guvernelor și a miniștrilor, de nestabilitatea funcționarilor, suntem noi Dobrogei.

De la 1889, de când urmărim afacerile publice ale acestei provincii, s'au schimbat o sumă de miniștri la diferitele departamente; am avut 7 prefecti în județul nostru, în termin mediu, câte unul pe fie-care an.

Admițând destoinicie și cea mai mare bună-voință ce se putea face în asemenea împrejurări?

Afară de ordinea ce s'a pus în distribuirea pământurilor statului, din nenorocire pe sfârșite, când Statul mai numai avea ce distribui, putem dice că nu s'a mai făcut absolut nimic: nici o îmbunătățire organică sau economică de seamă, de la care Dobrogea să fi putut profita ceva.

Podul și Portul Constanței nu sunt opera guvernelor, nici s'au făcut de hătărul Dobrogenilor; iar din legile comune, votate mai în urmă, nu ni se aplică de cât părțile aneroase. Dovadă e în suprimarea delegațiilor județiene din sistemul nostru administrativ, singurul organ care putea vorbi Majestații sale Regelui și Guvernului central, odată pe an, despre pasurile Dobrogenilor. Și doar, aceste delegații, din sinul consiliului județian, însuși ales de totalitatea consiliilor comunale din district, nu erau vre-un lucru mare!

Deputați și senatori, nu; meetingurile, nepermise, superatoare; libertate de presă... la Galați; reclamațiunile colective, nu; delegațiile la Capul Hațului se opresc sau să desfătuiesc. Ce ne rămâne? prefectul singur, ori-cum ar fi el, în toate părțile; și decisiunile lui țin putere de lege, după întocmirea dată Dobrogei în 1880.

Ne prindem ca țară, reprezentanții ei din ambele Camere, nu știu nimica de toate aceste; ne prindem că nimenea, dintre foștii și actualii miniștri, nu cunosc ce e Dobrogea.

Cel mult cine o poate cunoaște pot fi deputații și senatorii județelor limitrofe, Ialomița, Brăila și Covurluiia, reprezentanții schelelor dintre Giurgiu și Prut, cărora, pentru o mie de rezoane comerciale și economice, nu le poate conveni îndrăgostirea prea mare a Dobrogei.

Și acești rivali sunt atât de puternici!

Ei pot impune voința lor restului țerei legale, ori-cărui guvern, pe când Dobrogea e atât de... slabă.

Statul și locuitorii vechi ai acestei provincii au pierdut, în folosul multor speculatori, atâtea milioane, la valoarea pământurilor vândute; aceasta numai din cauza nestudierii împrejurărilor și necunoașterii lucrărilor. Chiar ați, proprietatea rurală e la aserțiunea perceptorilor, care te pot deposeda pe cale administrativă de ori-ce proprietate veche, fie de sute de ani.

Și această stare de lucrări durează de atâtea ani. De 18 ani nu s'a găsit un singur ministru, sau ministeriabil, — și sunt mulți în această țară — care să se dea de osteneală a cunoaște această provincie, a înțelege valoarea și rostul anexării ei la Patria-Mamă.

Din bună norocire este cine-va care cunoaște perfect de bine această limbă de pământ, de atâtea ori numită de noi, „plămâni viitori ai țerei românești” și acel Cine-va e M. Sa Regele, care o proteje și învinge obstacolele ce întâlnește în calea progresului, leu dar sigur, al Dobrogei.

Locuitorii acestei provincii, Bulgarii, Turcii, Grecii și chiar Românii — nimenea nu poate capacita pe fie-care în parte — nu s'au alipit cu tot trupul și

sufletul de glia pământului dobrogean, vrem să dicem de națiunea stăpânitoare, pentru că nimenea nu poate ști ce va aduce ziua de mâine.

Invinovățim pe Românii Ardeleni, că nu s'au stabilit definitiv aici, și uităm că n'am făcut nimic spre a le întări credința că sunt aici acasă la ei; din contra, îi prezentăm acum Europei, după 18 ani, ca element de desordine, răsvartitori, nebăgând de seamă ceea ce sare în ochi, că facem românime un reu incomensurabil și dam prin acest fapt, în spectacol capacitatea guvernativă a Statului român.

Cu *Provizoratul* numai merge, pentru că e păgubitor, din toate punctele de vedere. Se înșală. Țara, care nu știe ce voiesce și ce face: se înșală și Dobrogenii, care nu știu ce se va face. Toate acestea în paguba progresului moral și material al ambelor părți.

Aușim că s'ar fi plănuit reorganizarea Dobrogei. Trebuie spus întreg gândul țerei, fără ocoliri și menagemente pentru cei interesați în cesticie. Cea ce e scris: înflorirea Dobrogei, în general și a Constanței, ce va fi onorată în Maiu viitor de înalta vizită, a Augustului, Impărat al Germaniei, se va întâmpla, pentru că nici o pedecă nu se poate pune forțelor naturale a lucrărilor.

Nu vom fi asimilați, nu ni se vor da drepturile politice, pentru că Dobrogenii nu sunt destul de copti, destul de culti și civilizați.

Noi dicem diu contra, că Dobrogea întrece în toate ori care parte a țerei de peste Dunăre.

Între afirmare și afirmare nu s'ar putea pune decât o cercetare comparativă la fața locului, cercetare care nu s'a făcut încă. — Fie-care naționalitate își are civilizația ei proprie. Nu cumva vom pretinde să civilisăm elementul musulman în felul nostru de a fi?

Știm că nu ni se vor da drepturile

politice, nu pentru asemenea motive, ci pentru ca să nu se mai lărgască numărul solicitatorilor de îmbunătățiri locale, ce mai pot suferi încă întârziere aci.

Cel puțin, deese Dobrogei o autonomie provincială, în felul cum fac alte state pentru diferitele lor colonii. — dacă Dobrogea este o simplă povară, după cum s'a spus de un mare barbat de stat al țerei. Și într'un cas și într'altul, progresul ar fi mai repede, după cum nu e cu puțință sub provizoratul actual.

De ani de zile cerem, fără rezultat, clasificarea poziției noastre. Trebuie isprăvit odată.

D-nu deputat N. Ciur-Aslan a făcut ministerului o interpelare, ce în curând va veni la ordinea zilei. Spune guvernul actual întreg gândul țerei în asta privință. Dobrogenii cer să înceteze odată acest provizorat, și e timpul să înceteze.

MEMORIU

ASUPRA

ADMINISTRAȚIUNII JUDEȚULUI CONSTANȚA

(Urmează și fine).

Era o rațiune de stat ca toți fit Dobrogei și românii și fostii de odinioară cetățeni otomani, să fie de o potrivă îndreptați la sarcinile și drepturile publice, aveau toți dreptul la o egală ocrotire din partea administrației fără osebite de neam și de lege.

Dacă cei care ne administrează ar fi fost pătrunși de acest adevăr, nu s'ar fi îndrumat diferitele populații de aci în direcțiunea naționalității lor, reslătându-se unele de altele și avind fie-care interese și tendințe deosebite, toți erau să fie o apă; toți ar fi vedut mintuirea lor în legile și așezămintele statului român. Dar administrația acestui județ, necontrolată și lăsată de capul ei, a compromis pentru multa vreme opera de romanisare din această parte a țerei și a slăbit încrederea locuitorilor în legile și în guvernul patriei.

Din cele arătate până aci, rezultă ca starea actuală în care se află administrația Dobrogei se datorește numai și numai legilor ei excepționale. Legile comune care se aplică și aci precum organizarea judecătorească, armata s. a. au dat rezultatele cele mai mulțumitoare.

Justiția din fericire pentru noi este

singurul refugiu unde găsim dreptate și apărare contra vexațiilor administrației, independența magistraturii face onoarea statului român.

S'a făcut o experiență timp de 13 ani și cu legi excepționale și cu legi comune în guvernarea acestei provincii. Legile excepționale ne-au dat administrația actuală a județului și a comunelor în halul în care se află astăzi: legile comune ne-au dat magistratura demnă și nepartinitoare, care ne a întărit credința în justiția țerei, și o armată care a ridicat sentimentele de demnitate și de mândrie națională, atât de amănunțite odinioară în populația Dobrogei.

Încercarea dar s'a făcut rezultatul căpătat, osîndesc regimul excepțional de până acum.

Pentru triumful operei de romanisare al acestei provincii și care trebuie să fie preocuparea constantă a ori căru guvern pentru a lipsi și mai mult populația de aci de patria mună și a le interesa la viața publică a statului român, este neapărată nevoie ca legile excepționale să înceteze și legile comune să se decreteze și pentru această provincie. Dacă însă legiuitorii și circumstările țerei socot că timpul nu a sosit ca Dobrogea să intre în totul sub legile comune, dacă cred că e în interesul statului ca locuitorii Dobrogei să nu fie considerați ca Români desevășiți nici după 18 ani de guvernare românească și dacă continuând a fi tratați ca streini, nu se dă o armă celor ce contestă Românului dreptul la stăpânirea Dobrogei; atunci să avizeze cât mai neîntârziat la o întocmire alta de cât cea actuală a administrației locale: organizarea de până acum nu mai răspunde nici la nevoile noastre nici la interesele statului.

Exemplul Basarabiei retrocedate ar trebui să fie veșnic în amintirea noastră.

Podul Carol I a împreunat țărmii Dunării și a chemat Dobrogea la viața economică și comercială a scumpei noastre Românie.

Legile și așezămintele comune ale Patriei-mame vor romanisa definitiv Dobrogea, asimilând-o pe vecie cu țara-Mamă, și cuvintele Augustului nostru Rege și stăpânitor:

„Dobrogeni! de aci înainte numai legea desbătută va dispune de voi” se vor făptui în totul.

Medieșia 20 Decembrie 1896.

Ioan Făgă, G. Șeitan, Bucur Teșeleanu, Ion Munteanu, Petru B. Ghicadescu, D. I. Dragomir, I. D. Dragomir, A. Rasulet, mare proprietar, Vasile Valcu, I. G. Popa, mare proprietar, S. Albu, primar, G. Seceleanu, Em. Ciuta, Vasile H. Popa, Cost. Șarcea, Aleze Popa, I. V. Tomazoni, mare proprietar, G. Tomazoni, I. Răduța, N. Iodoran, Stan Vidrighiu, Sava Băncilă, Ilie Filip, Ion Borogi, mare proprietar, G. Rada, Oprea Boia, mare proprietar, Ion Blebea, ajut. de primar, I. G. Popa, Oprea Obleanu, Radu Gălogan, Alde. Popa, N. Manolescu, mare proprietar, I. Căpățînă, Luca Oancea, consilier județian, O. Șeitan, consil. județian, G. Golea, consil. județian, Alde. Nistor, consil. județian, G. Belu, consil. județian, Căpitan Machedon, G. G. Popa, mare proprietar, Bucur Lupca, mare proprietar, Dumitru Buia, mare proprietar, Neculai Iacob, G. Boldeș, Dumitru Sasu, Sava Băncilă, Nicol. G. Popa, mare proprietar, N. Cojocaru, I. Lorianț, G. Șeitan, consil. comunal, J. Motai, cons. comunal, Ștefan Belu, cons. comunal, Petru Manole, mare proprietar, Ion Tușianu, Aleze Babeș, G. I. Papuc, mare comerciant, C. Nedelcu, învățator, D. Neamtu, P. Filip, Al. Verzea, J. Băncuța, mare proprietar, Ion Valcu, Ion Oancea, mare proprietar, Oprea G. Boia, mare proprietar, Daniil Lupca, Neculai Rucăreanu, Irinia Rucăreanu, G. Stoian, I. Rucăreanu, Ghiță Răzeu, Neagu Ene, Neculai Stan, Dum. Bărsan, D. Martinescu, cons. comunal, Octavian Moroianu, G. Șerban, I. Bărsan, O. Bărsan, Const. Baziac, Ion Andrei, Const. Vlad, Neculai Țața, Vasile Munteanu, Neculai Ghițu, Ioan Fiteanu, Coman Vidrighiu, Neculai Băncilă, Ion Nestor, Ion Săssu, Arram Răchitanu, Dumitru Lupca, Dumitru Bratu, G. Săssu, mare proprietar, Ion Motac, P. Făneșcu, Ion Filip, Stelian Nitu, J. Munteanu, M. Papuc, N. Oancea, mare proprietar, Neculai Vlad, Ion Greca, Ilie Munteanu, N. A. Popa, Ion Verzea, A. Poporici, C. Oancea, mare proprietar.

Urmează încă 45 semnături proprii ale delegaților turci și tatarî.

INFORMAȚIUNI

Consiliul actual al comunei Constanța, funcționează în mod nelegal. După legea comunală el trebuie să fie compus din 11 domni consilieri, orașul avînd deja de la 1894, data ultimelor alegeri, peste 10.000 locuitori, iar acum 12.000.

—Atragem atenția d-lui Ministru de Interne și asupra acestui cas, rugându-l să ia convenite măsurile spre a se intra în legalitate.

Dupa Armenii, Bulgarii ne refuza anul câte unul jurnalul, când mai avem numai 7—8 numere până să închidem anul al 4-lea de abonament. Ne mai rămân Grecii și Românii mai tari de inger. Când se vor convinge și aceștia, ca și tipografia locală, de netrebnicia jurnalelor în timpul cât județul va fi administrat de actualul prefect va fi liniște și „pace întru cer de sus”, ținta tuturor guvernelor care se respectă.

Observăm numai atât, că tipografia și armenii au motivele lor; cei din urmă în faptul nostru pur politic că au abătut de pe câmpiele Dobrogei reversura celor 12,000 Constantinopolitani, refugiați astă toamnă în Bulgaria; pe când de conlocuitorii noștri bulgari n'au spus nici o vorbă de rău, fiindcă nu aveau ce dice, ne dându-ne până acum ocazie la nici o discuție. Doar nu se vor fi identificat interesele acestei naționalități în faptele d-lor consilieri comunali Pencioff-Loemianian alias Trenkian?

Dacă unii prieteni ne pun nouă în cărcă toate aiurările de irendentism ale unor ziare bucureștene, cum ne pun corespondențele, *intruările și memoriile Ardelenilor, puse la cale de înalți demnitari din București și apoi repudiate prin acele resort*, noi nu-i putera opri de a dice ori-ce, precum nu e treaba noastră a reduce exagerațiunile.

Cetățenii Constanței, lumea serioasă care ne cunoaște știe că noi spunem tot gândul nostru în coloanele acestui jurnal, față de ori-cine, prin urmare n'avem de ce alerga la București, și dar pe ne-drept suntem făcuți răspunzători pentru fapte ce se petrec în afară de sfatul nostru.

D-l Ștefan Dan, vechiu funcționar de la anexare, fost șef de birou atâta timp la prefectură, iar acum controlor fiscal șef cu concurs, familist, a fost mutat zilele aceste la Ilfov, după stăruințele prefectului Quintescu. — Mai e vre-un „slănină” pe unde-va?

În numărul trecut s'a zețuit în diarul nostru, din greșală o satiră politică, destinată altui jurnal tipărit în localitate. Am șters-o pur și simplu, scriind

d-lui tipograf la Galați ca asemenea greșeli să nu se mai repete.

Duminica trecută s'a oficiat la biserică greacă parastasul în memoria regretatului octogenar, Panu Contogeorge, oficiu la care a asistat din societatea Constanței o mulțime de prietenii ai familiei și elevii a fericitului reposat. Cu această ocazie am admirat frumoasa rânduială și curățenie ce domnește în biserică. Toate laudele noastre Eforului Președinte, d-lui Alexandru Cecilianopulo.

Știrile sosite până azi 6 Februarie, privitoare la Creta, se contradic. Unele depeși susțin că Grecii au pus deplină stăpânire pe insulă, iar altele că toate orașele principale au fost ocupate de armata mixtă a puterilor europene și că Grecii au fost avertizați a părăsi insula.

Până acum nu e nimic sigur despre vr'o ciocnire mare Grecii și Turcii la granița Macedoniei, unde ambele părți au concentrat trupe numeroase.

Ziarul officios „Mir” al vecinilor noștri bulgari se plîng de persecuțiunile ce ar îndura conlocuitorii noștri bulgari din partea administrației Dobrogeane, care le-ar închide școlile și bisericile, maltrându-i și persecutându-i până la singe, contra cărora cer protecțiunea Rusiei.

Rugăm pe conlocuitorii noștri bulgari să ne arăte un singur cas care să legitimizeze tânguirea desperată a acelui jurnal, ca să știm și noi de rostul acestor persecuțiuni.

Doi funcționari de la prefectură se ocupă de o săptămână la parchetul tribunalului local, spre a afla câți *mocani* au fost dați judecătii de la 1878 până acum.

Frumoasă indeletnicire, frumoasă ocupație de prefect, n'avem ce dice! Miine vom ceti în „Liberalul” o frumoasă statistică asupra investigațiunilor făcute.

Și!!

Știri la Comună

Sedința de la 9 Decembrie 1896

1) S'a hotărât din nou ca localul de școlă să se construească tot pe locul comunei din str. Traian și în acest scop să se facă un împrumut la casa școlilor.

2) S'a acordat un credit extra-ordi-

nar pe suma de lei 31 bani 10 cheltueala făcută cu așezarea sobelor la poliție, și serviciile dependente de ea.

3) S'a acordat un credit extra-ordinar de 100 lei bani 20, pentru stricăciunile făcute la casele d-lui A. Alleur, ocupate de Primărie.

4) S'a acordat un credit extra-ordinar de 42 lei, pentru așezarea de sobe noi la spitalul comunal.

5) În privința adresei No. 5818 din 96, a Ministerului de Război, prin care cere să i se cedeze gratuit trei areturi tereni pentru construirea unei cazarme de artilerie, alături cu aceea actuală, s'a decis să meargă în corpuri la fața locului spre a studia chestiunea.

6) S'a aprobat a se vinde d-lui A. Rötner, locul comunal de 41 m. 38 c. m. p., în fața străzii de lângă grădina „Belicid”, cu prețul de 8 lei m. p.

7) S'a ureat taxa asupra veniturii locurilor virane, de la 2 la 4 lei la %.

8) Discutarea regulamentului pentru privegherea prostituției în Constanța, elaborat de comisiunea numită de consiliul, s'a amânat pentru altă ședință.

9) S'a acordat un credit extra-ordinar de 300 lei, pentru cheltueli de judecată și de timbru.

Cronica Theatrală

De o săptămână se află în orașul nostru o trupă de teatru sub direcțiunea distinsei tragediane d-ra Ecaterina Veroni, care în curînd va deveni celebră; dacă astăzi nu are încă această reputațiune și nu este pusă alături de celebritați ca Sarah Bernard, cauză este numai că nu aparține unui stat mare ca Franța, Anglita etc., limba greacă în care joacă, nu este cunoscută în străinătate de cât de colonia greacă, astfel se explică că este apreciată numai de către acei cari o înțeleg; de altă parte, lumea din nenorocire este deprinsă a considera o persoană nu după meritele sale proprii, dar o îmbracă cu o aureolă închipuită datorită numelui, originii și une-ori chiar averei.

D-ra Veroni care a studiat teatrul în perfecțiune, posedă toate calitățile unei tragediane, modul natural și plin de farmec cu care interpretează diferitele situațiuni și cu osebire când exprimă durerea și agonia, cele mai dificile momente în arta dramatică, fascinează auditorul.

Prima piesă cu care s'a început seria

reprezentațiilor a fost „Fausta”. Subiectul este luat din misterele imperiului Bizantin în timpul marelui Împărat Constantin.

Acest Împărat a luat în a doua căsătorie pe Fausta, fiica lui Maximilian. Fausta care numai grație unor împrejurări politice, a fost silită a deveni soția lui Constantin, hrănește un amor ascuns pentru Crispon, fiul din prima căsătorie a lui Constantin, și acest sentiment torturează cu atât mai mult pe nefericita Fausta, cu cât nu-l poate mărturisi nimăruia, nici chiar lui Crispon.

Crispon fiind trimis departe într-o misiune de către tatăl său, Fausta pentru a-l readuce, urzește o intrigă pe lângă Împărat, care ordonă rechemarea lui Crispon.

Fausta cedează insistențelor mamei sale și îi mărturisește amoralei pentru Crispon. Aci are loc un dialog în care mama recheamă la datorie pe fiica sa, iar aceasta imputându-i că a fost sacrificată luând de soț pe Constantin.

În actul următor se întâlnește Fausta cu Crispon; acesta aflând de intrigă, consideră pe Fausta de vrăjmașa lui și îi face aspre-mustrări conjurând-o să-l

lase să plece; Fausta suferă toate acestea, se vede într'însa o luptă mare între datorie și amor, hesită, se sbuciumă, și la sfârșit îi spune că-l iubește; la acest cuvânt Crispon se infuriază, plin de indignație o insultă la ideea trădării soțului și tatălui; ea scoate atunci din sin un stilet pe care îl dă pentru ca s'o omoare, dânsul ia stiletul și în momentul când se repede, apare Constantin, care crezând că voia să omoare pe Fausta, ordonă să fie arestat, apoi exilat și omorât.

Fausta protestează de inocența lui Crispon și aflând mai târziu că a murit, spune lui Constantin că a iubit pe Crispon și că acesta n'a fost vinovat; Constantin pune să omoare pe Fausta în baie, dânsa însă simte, scapă și se otrăvește, ea singură acuzând pe soțul său că și-a mănjit mâinele în sine nevinovat.

În actul din urma Constantin este prada desperării, și a remușcării, mama sa Elena îl consolează și îi prezintă crucea, de curind atunci găsită de ei, ca balsam al tuturor suferințelor morale. Sunt în aceasta piesă sentimente atât de nalte și scene atât de mișcătoare în

cât publicul indusiat până la lacrimi era recules într-o tăcere religioasă pe care n'a întrerupt-o decât un tunet de aplauze și cortina căzând.

S-au mai dat câte-va piese: Adriene Lecouvreur. Denise și amorozele ciobănești, în toate ca și în Fausta, primul rol era al simpaticii d-ra Veroni.

Viața prozaică a Constanței a fost redșteptată cu venirea acestetropcare a făcut să vibreze nota frumosului și a idealului, are drept dar, și în special d-ra Veroni, pe lângă aplauzele culsepe rampa scenei, la grațitudinea și mulțumirile cetățenilor.

Constanța îi urează dar, să aibă, ori unde se va duce, același succes moral.

C. N. TONEANU

AVOCAT

Galați, str. Domneasca

BANCESCU și BELCIC

AVOCAȚI

Constanța, Strada Mircea-cel-Mare 8

GEORGE BENDERLI

Licențiat în drept de la facultatea din Paris.— Avocat, str. Remus N. Opran.

De Vinzare

Un local de prăvălie, compus din 4 despărțituri, situat în Panairul Medgidiei, poziția cea mai frumoasă din dosul Primăriei, în strada I-a la colț. La băleciul de toamnă am avut ca chiriașt pe d-nii Nicolato și Luca P. Nicolescu, ambii toptangii de manufactură. Prăvăliile aduc un venit anual de 2400 lei.

Doritorii se vor adresa la subsemnatul proprietar din Cernavoda, strada Mircea-Vodă 42.

Cu stima *Rade Teodor*.

LA TIPOGRAFIA
„BUCIUMULUI ROMÂN”
SE EFECTUEAZA
CĂRȚI DE VISITĂ
2 LEI SUTA

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUTĂȚI

SE TRIMETE GRATIS ȘI FRANCO

Catalogul general ilustrat care cuprinde toate modelele noi pentru **Sesoni de iarnă** în urma cererii francate adresată D-ilor

JULES JALUZOT & Co
IN PARIS

Se mai trimite franco mostre de toate țesăturile ce compun imensele noastre sortimente, specificându-se bine felul și prețul.

Expediții franco de vamă și de transport, pentru toată România de la 50 lei în sus, cu un adaos de 25% la suma facturii.

Casă de expediții în București, Calea Victoriei, 60.

Clienții noștri pot vedea, în casa noastră de expediții, București, Calea Victoriei 60, toate catalogele noastre și mostrele noastre de Noutăți ale Sesonului.